VII. Arhiepiscopia Aradului

VII.2. Protopopiatul Ineu

VII.2.32. Parohia „Intrarea în Biserică a Maicii Domnului”- Şicula

A. ISTORICUL COMUNITATII PAROHIALE.

Parohia „Intrarea în Biserică a Maicii Domnului” din localitatea Şicula, judetul Arad face parte din Protopopiatul Ineu. Şicula este aşezată în centrul judeţului Arad la 7 km de oraşul Ineu, pe malul Crişului Alb. Este o străveche aşezare româneasca în zona de interferenţă a Câmpiei Aradului cu Ţara Zarandului. Datează istoric din secolul XIII (1334).

Localitatea beneficiază de condiţii fizico-geografice optime unei activităţi economice preponderent agrare. Are o clima temperat-continentala. Locuitorii se mândresc cu trecutul istoric, considerându-se urmaşii vitejilor care au suportat stăpânirea otomană şi habsburgică forjându-şi în focul istoriei profilul moral, aşezat pe câţiva piloni de rezistenţă: cinstea, dreptatea, omenia. De la câteva zeci de familii, cât erau menţionate în organizarea militară habsburgică, aici, numărul locuitorilor a crescut la sute şi chiar peste o mie, în cursul istoriei. Acum sunt peste 1400 credincioşi. Arheologic nu s-au efectuat săpături, însă s-au descoperit obiecte de ceramică şi din argint cu plumb, vase lucrate la roata rapida (din secolul IV şi VI-VII). Şicula este o zona culturala unică în sudul Crişanei, cu tradiţii folclorice, de artă populară, cu datini şi obiceiuri de neegalat. Portul popular local întruchipează măiestria nemăsurabilă a artei populare. Renumite sunt: „jocul căluşarilor” (identificat la începutul sec. XX), cântecul popular (reprezentat prin cunoscutele cântăreţe: Florica Bradu, Cornelia Căprar, Rodica Ardelean). Costumul popular de aici, prin coloristica vie şi firul gros cu care este ţesut, este considerat de specialişti unul dintre cele mai valoroase din România. Referitor la economie, ocupaţia de bază este agricultura şi creşterea animalelor. Localitatea Şicula are două monumente ale eroilor: cel vechi, lângă şcoală, iar cel nou în centrul comunei, înălţat în 1998 şi sfinţit odată cu locaşul de cult (renovat).

B. ISTORICUL BISERICII PAROHIALE.

Credinţa creştină a pătruns aici din cele mai vechi timpuri. Istoricul maghiar Marki Sandor arăta în 1334 că în Şicula era înjghebată o parohie. În 1205 aflam din actele Papei Inocentiu al II-lea că exista Episcopia Ineului cu episcopi şi călugări greci, separate de biserica Romei. Între ctitorii bisericilor ortodoxe de odinioară s-au numărat puţini oameni bogaţi[1]. Într-o

[1] Prof. Ioan Codau, *Șicula, Grai și Poezie*, Ed. Carmel Print, Arad, 2009, p.91.

harta din actele menţionate aflăm că Şicula figurează cu o biserică dispărută. Atestarea preotului Mihail care deţinea şi demnitatea de vicearhidiacon de Pâncota la 1335 în registrul de dijme papale este dovada sigură a fostei biserici. În 1746 găsim între cei 78 de preoţi şi pe Popa Petru şi Popa Iacob din Şicula. Vechiul locaş de cult a fost o biserica de lemn din 1722, în locul numit „la Vamu". La Mănăstirea Gai se află mai multe icoane pe lemn şi sticla provenind de la această veche biserica. Conscripţia lui Sinesie Jivanovici din 1755 arată că, între cele 38 de biserici de lemn se află şi cea din Şicula. La Preparandia din Arad, între 1812-1822 au studiat 8 tineri din Şicula pentru a intra în cler. Propaganda uniata nu a avut ecou aici. După creşterea numărului de ortodocşi români în 1866 începe construirea unei biserici mari din piatră şi cărămida terminate în 1871. A fost construită exclusiv din daniile credincioşilor, prin valorificarea lemnelor vândute de pe 400 iugăre de pădure comunală. Planurile bisericii sunt executate de arhitectul Anton Zigler[2].

Biserica este în forma de „navă", cu turlă (35 m), lungime 36 m, lăţime 14 m, din material: piatră şi cărămidă. Pe peretele vestic fiii satului au realizat o icoana medalion din piatră mozaicată, reprezentând hramul.

Pictura este din 1966 în tehnica „frescă" de către pictorul Constantin Niţulescu din Bucureşti şi fiul său V. Niţulescu şi a lui T. Zaharie şi I. Bade. S-a sfinţit în 1967 de P.S. Părinte Teoctist.

Sfinte moaşte nu sunt. Obiecte vechi de cult, manuscrise, cărţi vechi nu sunt.

Şirul preoţilor parohi: Popa Petru (1746), Iacob (1746), Nicolae (1747), Teodor (1755), Ioan (1755), Gheorghe Popovici (1767), Teodor Popovici (1767), Ioan Albici (1767), Petru Popovici (1791), Petru Mornailă (1815), Gheorghe Monţia (1849), Ion Dronca (1849), Isaia Monţia (1848), Florian Monţia (1871), Gheorghe Dronca (1849), Ioan Dronca (1878), Ioan Halic (1901), Iustin Monţia (1905-1957) – acesta va face parte din delegaţia cercului electoral Ineu, participând la Marea Adunare Naţională de la Alba Iulia din 1 decembrie 1918, Gheorghe Belei – care a slujit peste 60 de ani, în timpul sau s-a refăcut acoperişul bisericii, turnul, s-a întărit clădirea cu tiranţi metalici, s-a pictat interiorul şi s-a zidit casa parohiala. Din 1990, Pr. Oală Mircea – în timpul căruia s-a dotat biserica cu geamuri de fier zincat, încălzire centrală, scaune, monumentul de marmură, capela de lumânări şi clădirea anexă din curte. Au fost reparate clopotele în 1991, s-a redobândit casa parohială de la stat (după ce a fost naţionalizată în 1959).

[2] Pr.Dr. Pavel Vesa- Episcopia Aradului, Istorie, Cultura…Cluj Napoca 2006,p.668

Între cântăreţii de seamă menţionăm: Haiduc Petru, Hanc Petru, Morar Pavel, Cotoi Petru, Coţoi Florea, Deznan Avram, Oală Petru, Borcuţa Ioan, Căprar Pavel, Bodea Viorel, Nieş Aurel; Epitropi: Morari Pavel, Oniţa Ioan, Tărşan Avram, Berariu Pavel, Albiş Pavel, Berari Dumitru, Gorbe Pavel. Şicula a dat Bisericii pe Ecaterina Codău (maica Patricia), stareţa mănăstirii Gai.

C. CIMITIRUL

Parohia deţine 3 cimitire vechi, mici şi teren pentru un cimitir nou. Personalitate: doctorul în ştiinţe juridice Monţia Octavian, fiu de preot, întemniţat în închisorile din Timişoara, Jilava etc. între 1959-1964. În curtea bisericii sunt mormintele pr. Iustin Montia, Ioan Halic şi Gheorghe Belei.

D. ACTIVITATI CULTURALE, FILANTROPICE ÎN TRECUT

Şcoala confesionala a rămas în proprietatea statului şi deserveşte ca dispensar medical. Asociaţii religioase, foaie parohială nu avem. Corul mixt a funcţionat în anii 1940-1950 şi reînfiinţat în 1990. Biblioteca parohiala are cărţi din vechime şi până în prezent.

E. PROFILUL ACTUAL AL PAROHIEI

Parohia organizează anual pelerinaje, concursuri pentru tineret, activităţi catehetice; s-a implicat în proiectul „Alege Şcoala”, „Hristos împărtăşit copiilor”, „Copilul în familie”; mulţi copii au fost premiaţi. Parohia participa la serbările de Crăciun şi de Paşte de pe vatra satului, organizează acţiuni de întrajutorare, colecte pentru nevoiaşi. Nu avem case sociale, cămine de bătrâni şi copii.

F. DATE DE CONTACT PAROHIE. Hramul „Intrarea în Biserică a Maicii Domnului”;

Oficiul parohial: Localitatea Şicula, nr. 314, Jud. Arad, telefon: 0257326157

BIBLIOGRAFIE: Prof. Ioan Codău, *Şicula, Grai şi Poezie*, Ed. Carmel Print, Arad, 2009; Pr. Dr. Pavel Vesa, *Episcopia Aradului, Istorie, Cultură, Mentalităţi*, Ed. Presa U. Clujeana, Cluj-Napoca, 2006; Aurica Ciocan, *Valoarea potenţialului geografic din zona Şicula*, Lucrare pentru grad I, Cluj-Napoca, 1987; Prof. Miron Şandru, *Monografia localităţii Şicula*, Lucrare de licenţa, Cluj Napoca, 1977.

Şicula, 01.06.2015 Pr. Oala Ioan Mircea